

В. М. Новобранов, Г.С. Жилякова, О.А. Давиденко

Харківський національний технічний університет будівництва та архітектури, Україна

ОСНОВНІ СКЛАДОВІ МОТИВАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ ПРИ ПРАГНЕННІ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО РИНКУ

Розглядаються основні напрямки мотивації зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві: вимоги Європейського ринку, шляхи проникнення на ринок, вибір ділового партнера. Виділяються питання створення плану мотивації діяльності підприємств при прагненні до європейського ринку.

Розглядаються проблеми логістики при просуванні продукції підприємств будівельної галузі на європейський ринок.

Ключові слова: мотивація, маркетингові дослідження, стратегія, інтеграція, критерії.

Постановка проблеми

Проблема мотивації просування продукції будівельної індустрії на Європейський ринок постійно актуальна. Економіка України все більше орієнтована на ринок Євросоюзу, в зв'язку з цим, проблема вибору ділового партнера та особливо реалізації продукції підприємств будівельної індустрії (будівельних матеріалів, конструкцій, сучасних технологій та інші.) стає все більш актуальною.

Аналіз основних досліджень і публікацій

Використовуючи (європейський) досвід у цьому напрямку, розглядаються декілька основних складових мотивації, які дозволяють вирішити дану проблему.

Це наступні складові заходів: бухгалтерська та фінансово-інформаційна система; керування кредитуванням; підготовка технічного й управлінського персоналу; матеріально-технічне постачання; вибір постачальника; формування конкретної системи та інші складові логістичного ланцюга в цьому напрямку.

Після аналізу можливості реалізації цього напрямку (логістичної, фінансової, кадрової та інших) наступною задачею є визначення складових відповідних засобів.

Мета і завдання

Розглянути напрямки: організація та структура підприємств, фінансова інформаційна система, вибір та підготовка технічного й управлінського персоналу, вибір форми ділового співробітництва, вибір ринку робочої сили, використання західного досвіду у цьому напрямку, питання квот та попиту - які б дозволили зорієнтуватися у виборі ділового партнера та активізувати напрямки з реалізації своєї

продукції на потенційних ринках Євросоюзу.

Виклад основного матеріалу

Проблема прагнення будівельної галузі України до Європейського ринку стає все більш актуальною, тому і питання мотивації підприємств будівельної індустрії потребує додаткових досліджень [1;2;3]. Розглядаються елементи мотивації на роботу та на успіх:

- який бізнес розгортати;
- як досягати успіху;
- який ефект планувати;
- кількість бізнес партнерів потрібно вибрати.

Розглянемо складові європейського ринку та мотивацію до їх реалізації [4;5;6].

Потрібно вирішити наступне:

- що зробити, щоб досягнути мети;
- акценти формування наступного ринку;
- як реформувати наявний бізнес;
- який ефект від реалізації бізнесу;
- скільки бізнес-партнерів вибрати;
- основні кроки потрібно зробити до реалізації цієї мети.

Розглянемо наступні позитивні риси європейського ринку.

Перша складова - його організаційна структура та показники їхньої діяльності, участь в рекламній компанії [7;8].

З приводу господарської діяльності фірми, що займаються купівлею - продажом, поділяються на:

- промислові, тобто ті, у яких більш 50% обороту приходить на виробництво продукції;
- торгові, що спеціалізуються на операціях купівлі-продажу;
- посередницькі, тобто такі, котрі роблять операції купівлі-продажу від свого імені чи від імені і за рахунок інших фірм.

Повне товариство - це об'єднання фізичних і/чи

юридичних осіб, кожна з яких бере участь у справах товариства не тільки своїм капіталом, але і власною продуктивною працею.

Командирське товариство - це об'єднання фізичних та юридичних осіб.

Товариство з обмеженою відповідальністю - це об'єднання фізичних і/чи юридичних осіб, що беруть участь у справах суспільства своїм капіталом.

Акціонерне товариство (А/Т) - це об'єднання фізичних осіб, що беруть участь у справах суспільства своїм капіталом. Це основна організаційна форма великого підприємства.

Друга складова мотивації - прагнення оптимального вибору партнера по бізнесу [2;9].

Інформацію про потенційну фірму-партнера можна одержати з наступних офіційних джерел: торгового реєстра і щорічного звіту фірми.

Торговий реєстр - у більшості європейських країн у торговий реєстр вносяться наступні дані про фірми:

- 1) назва;
- 2) дата заснування;
- 3) дата реєстрації;
- 4) юридичний статус;
- 5) місцезнаходження;
- 6) юридична адреса;
- 7) основний капітал;
- 8) предмет діяльності;
- 9) особи, що мають право підпису;
- 10) дані про наявність офіційної публікації даних про фірму.

Найповніша офіційно доступна інформація про діяльність і поточне положення фірми міститься в щорічному звіті, що публікується нею.

Найбільш важливими показниками, на які варто звертати увагу, є:

1. Загальний обсяг продажів;
2. Загальний прибуток;
3. Рахунок прибутків і збитків, який включає:

1) оборот, у тому числі:
- загальний обсяг продаж в країні місцезнаходження фірми;

- загальний обсяг продажів за кордоном;
- 2) вартість (витрати) продажів:
    - вартість продажів у країні;
    - вартість продажів за кордоном.
  - 3) торговий прибуток;
  - 4) валовий прибуток;
  - 5) чистий прибуток після оподаткування;
  - 6) асигнування, у тому числі:

- відрахування в резервний фонд;
  - виплати дивідендів;
  - нерозподілений прибуток.
4. Баланс, що включає:

- 1) загальний обсяг активів;
- 2) основні засоби:

- вартість будинків і споруд;

- вартість устаткування;

- вартість землі.

- 3) оборотні кошти, чи ліквідні активи:

- дебітори;

- авансові платежі;

- кошти на рахунках у банках.

- 4) пасиви;

- 5) акціонерний капітал і резервні фонди, у тому числі:

- акціонерний капітал;

- резервні фонди;

- позики.

Аналіз цих показників дозволяє обрати успішного партнера.

Наступний крок – вибір форми ділового співробітництва та організації взаємодії з партнерами [2;11].

Контракти і договори

Основними видами комерційних контрактів є:

1. Контракт купівлі-продажу товарів;

2. Контракт купівлі-продажу послуг, наприклад – покарання технічного сприяння (інжиніринг), виконання будівельних чи інших робіт і т. п.;

3. Контракт по обслуговуванню товарообігу;

4. Контракти по купівлі-продажу результатів творчої діяльності.

5. Товарообмінний (бартерний) контракт.

6. Контракт по спільній виробничій діяльності.

Торгове агентство.

Ринок робочої сили [3;11].

Цей ринок, як і інші описується за допомогою трьох залежностей: функції попиту, функції пропозиції, та умови рівноваги. Основна мотивація-висока заробітна платня, з урахуванням додаткових вимог.

Можливість використання західного досвіду [12;13;14].

1. фінансова інформаційна система;

2. бухгалтерський облік;

3. система обліку у виробництві;

4. інформаційна система керування виробництвом;

5. маркетингова система;

6. оцінка тенденції ринку;

7. збір інформації про конкурентів;

8. поведження ринку (обсяг продажів);

9. офісні інформаційні системи (бази даних, електронна пошта і т. д.).

Крім перерахованих систем великі фірми містять інформаційні відділи.

Серцевиною системи керування бізнесом є фінансова система, що і розглянемо докладніше.

Фінансова інформаційна система (ФІС)

(ФІС) є найважливішим інструментом аналізу поточного стану, планування і керування бізнесом.

Основними функціями ФІС є:

- відстеження активів і пасивів;
- керування бізнесом;
- видача звітів про стан бізнесу;
- забезпечення даними для планування.

ФІС – це мережа зв'язаних процедур, що можуть одержувати й обробляти дані (замовлення покупців, потреба в сировині і матеріалах і т. д.) і видавати результати (інструкції менеджерам, звіти і т. д.).

ФІС складається з підсистем, що виконують різні задачі.

Нижче перераховані головні компоненти підсистеми бухгалтерського обліку;

1. облік закупівель і оплата рахунків;
2. облік продажу і боржників;
3. облік праці і зарплати;
4. керування складами і складський облік;
5. безпека активів;
6. облік витрат (собівартості).

Керування кредитуванням

Ціль керування кредитуванням – вести справи так, щоб цілком вчасно одержувати оплату за товари і послуги, при цьому не упускаючи вигоду від продажу товарів у кредит надійним партнерам.

Аналізуючи та урахуовуючи ці складові діяльності підприємства доцільно скласти план удосконалення робіт з посилення відповідної мотивації з метою успішного прагнення до європейського ринку.

Висновок

Використання складових цих засобів дозволяє зорієнтуватися у виборі ділового партнера, місця реалізації продукції, обсягів продажів з урахуванням попиту, ціни, існуючих квот на деякий вид продукції та виробничих можливостей самого підприємства будівельної галузі.

Література

1. Основні напрямки вибору ділового партнера при орієнтації підприємств будівельної індустрії на європейський ринок [Текст] / В.М. Новобранов, Г. С. Жилиякова, С. М. Братішко // Науковий вісник будівництва. 2017. Т.90 №4. С.280-285.
2. Проблеми логістики при орієнтації підприємств будівельної індустрії на європейський ринок [Текст] / В.М. Новобранов, Г. С. Жилиякова // Науковий вісник будівництва. - 2016. - Т. 86, №4. - С.296-299.
3. Основні напрямки просування будівельної галузі на європейський ринок [Текст] / В.М. Новобранов, Г. С. Жилиякова // Науковий вісник будівництва. - 2016. - №65. - С.429-433.
4. Хойер, В. Как делать бизнес в Европе. [Текст] / В.

Хойер – Москва: Прогресс, 1992. - С. 253

5. Савенков, В.А. Организация внешнеэкономической деятельности предприятия. [Текст] / В.А. Савенков, Е.А. Федорова, В.Н. Белоцерковский. - Тула: Аналитический инженеринг центр, 1997. - С. 494
6. Маркова, В.Д. Маркетинг услуг. [Текст] / В.Д. Маркова. - Москва: Финансы и статистика, 1996. - С.128
7. Ламбен, Ж.-Ж. Менеджмент, ориентированный на рынок [Текст] / Ж.-Ж. Ламбен., Р. Чумпитас, И. Шулинг. Санкт-Петербург: Питер, 2010. - С. 720
8. Дубинець, Ю. Теоретичні аспекти ризику зовнішньоекономічної діяльності будівельного підприємства. [Електронний ресурс реурс] / Ю. Дубинець – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
9. Карпенко, М.О. Удосконалення організації зовнішньоекономічної діяльності на будівельному підприємстві. [Електронний ресурс] / М.О. Карпенко, О.В. Захарченко – Режим доступу : <http://www.finance-library.com.ua/>.
10. Кахович, Ю.О. Вибір зовнішньо-економічних партнерів – основа успішного бізнесу [Електронний ресурс] / Ю.О. Кахович, Н.В. Доценко, О.Р. Саксаганська – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/>.
11. Струк, Н. Аналіз і оцінка ділового партнерства підприємств в умовах ринку [Текст] / Н. Струк. - Львів: ІРДНАН України, 1997. - С 93
12. Emma Henningsson, Emma Ruden. (2007) How to find an international business partner? Master's thesis within Business Administration, 77.
13. Donna Peek. (n. d.) Evaluating and selecting a strategic partner.
14. Кахович, Ю. А. Вибір зовнішньоекономічних партнерів – основа успішного бізнесу [Електронний ресурс]. / Ю.А. Кахович – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>

References

1. Novobranov, V. M., Zhilyakova, G. S., Bratishko, S. M. (2017) The main directions of business partner choice when orientation of the construction industry enterprises to the European market. *Scientific Bulletin of Construction*, 90, 4, 280-285.
2. Novobranov, V. M., Zhilyakova, G. S. (2016) Problems of logistics in orientation of the enterprises of the building industry to the European market. *Scientific Bulletin of Construction*, 86, 4, 296-299.
3. Novobranov, V. M., Zhilyakova, G. S. (2016) Main directions of promotion of the construction industry to the European market. *Scientific Bulletin of Construction*, 65, 429-433.
4. Hoyer, B. (1992) How to do business in Europe. Moscow: Progress, 253.
5. Savenkov, VA, Fedorova, EA, Belotserkovsky, VN (1997) Organization of foreign economic activity of the enterprise. Tula: Analytical Engineering Center, 494.
6. Markova, V.D. (1996) Marketing services. Moscow: Finance and Statistics, 128.
7. Lamben, J.-J., Chumpitar, R., Shuling, I. (2010) Market-oriented Management. St. Petersburg: Peter, 720.
8. Dubinets, Yu. (n.d.) Theoretical aspects of the risk of foreign economic activity of a construction enterprise.

Retrieved from <http://www.nbu.gov.ua>.

9. Karpenko, M.O., Zakharchenko, O. V. (n.d.) Improvement of the organization of foreign economic activity at the construction enterprise. Retrieved from <http://www.finance-library.com.ua/>

10. Kakhovich, Yu.O., Dotsenko, N.V., Saksaganskaya, O.R. (n.d.) The choice of foreign economic partners is the basis of a successful business. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/>.

11. Struk, N. (1997) Analysis and evaluation of business partnership of enterprises in market conditions. Lviv: IRDNAN of Ukraine, 93.

12. Emma Henningsson, Emma Ruden. (2007) How to find an international business partner? Master's thesis within Business Administration, 77.

13. Donna Peek. (n.d.) Evaluating and selecting a strategic partner.

14. Kakhovich, Yu. A. (n.d.) Selection of foreign economic partners - the basis of successful business. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua>

Рецензент: д-р. техн. наук, проф. І. В. Шумаков, Харківський національний університет будівництва та архітектури, Україна

Автор: НОВОБРАНОВ Володимир Миколайович
кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри Харківський національний університет будівництва та архітектури
E-mail - osp.hnuba@gmail.com

Автор: ЖИЛЯКОВА Галина Семенівна
старший викладач кафедри Харківський національний університет будівництва та архітектури
E-mail - osp.hnuba@gmail.com

Автор: ДАВИДЕНКО Оксана Анатоліївна
кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри Харківський національний університет будівництва та архітектури
E-mail - osp.hnuba@gmail.com

KEY COMPONENTS OF MOTIVATION OF THE UKRAINIAN CONSTRUCTION INDUSTRY ENTERPRISES IN THEIR PURSUIT OF THE EUROPEAN MARKET

V. Novobranov, G. Zhylyakova, O. Davydenko

Kharkiv national university of civil engineering and architecture, Ukraine

The economy of Ukraine is increasingly oriented to the EU market. In this regard, the problem of choosing a business partner and, in particular, selling products of the construction industry enterprises is becoming more and more relevant.

European experience in this area was used.

The following areas were considered:

- ✓ *organization and structure of enterprises,*
- ✓ *financial information system,*
- ✓ *selection and preparation of technical and managerial personnel,*
- ✓ *choice of a form of business cooperation,*
- ✓ *choice of a labor market,*
- ✓ *use of western experience in this direction,*
- ✓ *quotas and demand issues.*

These areas would allow orienting in the choice of a business partner and intensifying the channels of realization of the products in the potential markets of the European Union.

The questions of creating a plan for motivating enterprises in the pursuit of the European market are highlighted.

The problems of logistics in promotion of products of construction industry enterprises to the European market are considered.

All this allows us to orient in the choice of a business partner, a place of realization of the products and sales volumes taking into account demand, prices, existing quotas for some kind of products and production capacities of the building industry itself.

Keywords: *motivation, marketing research, strategy, integration, criteria*